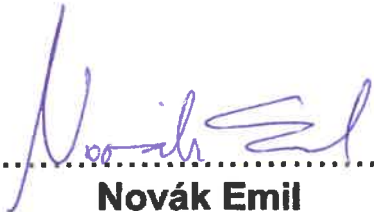

**A Színház- és Filmművészeti Egyetem
Szenátusának a 8/2021.(06.28.) számú
határozatával elfogadott Etikai Kódexe**

.....
Novák Emil
általános rektorhelyettes

Bevezetés

Az Egyetem jogilag és erkölcsileg megkérdőjelezhetetlen működésre törekszik, ezért minden polgárától megköveteli a hatályos jogszabályok betartását, az Alaptörvény, az emberi méltóság, a szólásszabadság és az alapvető emberi jogok feltétlen tiszteletét, valamint a magas szakmai felkészültséggel párosuló felelősségteljes munkát.

Az Etikai Kódex olyan dokumentum, amely az Egyetem keretein belül végzett tevékenységhez szükséges erkölcsi felelősség kérdéseit tárgyalja. Jogokat és kötelezettségeket határoz meg, amelyek hozzájárulnak az emberi kapcsolatok megerősítéséhez és minőségének emeléséhez, a harmonikus emberi együttélés és a szakmai munkát segítő jó közérzet megteremtéséhez, az Egyetem hagyományainak és jó hírnevének megőrzéséhez és ápolásához.

Az Egyetem elvárja alkalmazottjaitól és hallgatóitól, hogy az Etikai Kódexet önmagukra nézve kötelező érvényűnek tekintsék, és az abban foglalt kötelezettségeket tartsák be, valamint jogaikat az Etikai Kódexben foglaltakkal összhangban gyakorolják.

1. A Kódex hatálya

1.1. Az Etikai Kódex minden egyetemi polgárra vonatkozik. Az Etikai Kódex vonatkozásában egyetemi polgár a Színház- és Filmművészeti Egyetemen munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, illetve közérdekű önkéntes szerződés alapján foglalkoztatott, vagy Professor Emeritus címmel rendelkező, továbbá a hallgatói, illetve doktori képzésben résztvevő személy.

1.2. Az Etikai Kódex hatálya kiterjed az egyetemi polgárok egyetemi tevékenységére, továbbá azokra az egyetemen keretein kívül végzett cselekményekre, magatartásokra, melyek kihatnak az Egyetem társadalmi megítélésére, hírnevére.

1.3. Az Etikai Kódex hatálya kiterjed azon cselekményekre, magatartásokra is, amelyekhez jogszabály vagy egyetemi szabályzat hátrányos jogkövetkezményt fűz, azonban önmagukban is a jelen Etikai Kódexben meghatározott etikai vétséget valósítanak meg.

2. Az oktatókra és nem oktató munkavállalókra vonatkozó magatartási szabályok

Az oktatókkal és a nem oktatói munkakörben foglalkoztatottakkal szemben az Egyetem a következő viselkedési elvárásokat fogalmazza meg:

2.1 Felelősségteljes munka

Az Egyetem a tudományos, kutató tevékenység során elvárja a tisztesség, megbízhatóság, objektivitás, nyitottság, elfogulatlanság, felelősség elve szerinti magatartás tanúsítását a tudományos tevékenység, kutatás megtervezése, megvalósítása, megjelentetése során egyaránt.

a) Az Egyetem oktatói végezzék munkájukat felelősségteljesen és eredményesen, ennek során

- aa) tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a hallgatók minél hatékonyabban sajátíthassák el az általuk tanított tárgyak ismeretanyagát és a vonatkozó képességeket,
  - ab) az általuk meghirdetett órákat tartsák meg, a hallgatókat időben és részletesen tájékoztassák a tananyagról és a számonkérés módjáról,
  - ac) a hallgatóknak kizárólag tanulmányi és egyetemi ügyekben adjanak utasítást,
  - ad) feladatuk a hallgatók emberi – erkölcsi – állampolgári nevelése, a példamutatás, szükség szerint a nevelői segítségnyújtás.
- b) Az Egyetem nem oktató munkatársai tartsák be a szakmai normákat, a legnagyobb gondossággal ügyeljenek az általuk működtetett rendszerek megfelelő működésére.

2.2. Megvesztegethetetlenség

- a) Az Egyetem oktatói a teljesítmények értékelésekor jóhiszeműen, pártatlanul, és megkülönböztetésmentesen járjanak el, anyagi vagy egyéb ellenszolgáltatás fejében senkit ne juttassanak jogosulatlan előnyhöz. Amennyiben olyan cselekményt észlelnek, amely a pártatlanságuk befolyására irányul, úgy azt haladéktalanul jelenteni kötelesek az azon intézet vezetője részére, amely intézet keretében az oktatási tevékenységüket végzik.
- b) Az Egyetem nem oktató munkatársai senkit ne juttassanak jogtalan előnyhöz anyagi vagy egyéb ellenszolgáltatás fejében, bármilyen, erre irányuló kísérletet kötelesek jelenteni vezetőjük felé.

2.3. Tisztelet

Az oktatók és a nem oktató munkatársak tiszteletet tanúsítanak az Egyetem alkalmazottai, hallgatói és partnerei iránt. Etikai vétséget követ el az, aki

- a) kollégáira vagy a hallgatókra sértő megjegyzést vagy erőszakos megnyilvánulást tesz, vagy
- b) megsérti más személyiségi jogait és visszaél mások személyes adataival, vagy
- c) az Egyetem jó hírnevét sértő kijelentést tesz vagy magatartást tanúsít.

Az Egyetem elítéli, ha bármelyik polgára visszaél vélt vagy valós hatalmi helyzetével, és minden jogi eszközzel fellép azzal szemben, akivel szemben bizonyítást nyer, hogy hatalmi helyzetével visszaélve járt el.

2.4. Összeférhetetlenség

Az összeférhetetlenség minden formáját kerülni kell. Az Egyetem oktatói és nem oktató munkatársai nem vállalhatnak munkát olyan szervezeteknél, vagy civil szervezeti kezdeményezéseknél, amelyeknek a tevékenysége ellentétben áll az Egyetem érdekeivel, különös tekintettel (párt)politikai tevékenységre, rokoni és gazdasági kapcsolatokra.

2.5. Károkozás tilalma

Az Egyetem oktatói és nem oktató munkatársai – az Egyetemen belüli és azon kívüli tevékenységük során – kötelesek mindent megtenni annak érdekében, hogy ne okozzanak kárt az Egyetemnek sem hírnévbeli, sem pénzügyi értelemben.

a) Az Egyetem oktatói csak olyan külső munkát vállalhatnak el, amely nem sérti az Egyetem jogos érdekeit.

b) Az Egyetem nem oktató munkatársai kötelesek bejelenteni az észlelt károkozást a vezetőjüknek.

3. A vezetőkre vonatkozó magatartási szabályok

Az Egyetem elvárja a vezető beosztású munkatársaitól, hogy az oktatókra és nem oktatókra vonatkozó normák maradéktalan betartásán túl az alábbi vezetőkre vonatkozó normákat is kötelező érvényűnek tekintsék önmagukra nézve.

3.1. Szakmai felkészültség

Az Egyetem vezetői rendelkezzenek kiemelkedő szakmai felkészültséggel, irányítási és vitarendezési képességgel, folyamatosan kötelesek fejleszteni a tudásukat.

3.2. Felelős döntéshozatal

Az Egyetem vezetői döntéseik meghozatalakor valamennyi érintett szempontjait kötelesek mérlegelni, továbbá minden esetben az Egyetem érdekeit figyelembe véve kötelesek eljárni.

3.3 Hiteles képviselő

Az Egyetem vezetői kötelesek azonosulni az Egyetem céljaival, hitelesen képviselni az Egyetemet mind munkájuk, mind közéleti tevékenységük során.

3.4. Párbeszéd

Az Egyetem vezetői folyamatos és érdemi párbeszédet kötelesek folytatni az Egyetem polgáraival és partnereivel a rájuk vonatkozó és az Egyetem működését érintő kérdésekben.

4. Hallgatókra vonatkozó magatartási szabályok

Az Egyetem stratégiai partnernek tekinti a hallgatókat, kölcsönösen előnyös kapcsolatra törekszik velük, ugyanakkor az alábbi magatartási normák maradéktalan betartását várja el tőlük.

4.1. Tisztelet

Az Egyetem hallgatói kötelesek tiszteletet tanúsítani az Egyetem oktatói, nem oktató munkatársai, hallgatói, továbbá partnerei iránt, így különösen

a) semmilyen módon nem sérthetik az oktatók és a nem oktató munkatársak, valamint a hallgatótársaik emberi méltóságát és személyiségi jogait;

b) viselkedésükkel nem zavarhatják az Egyetem működési rendjét, az oktatás menetét és a hallgatótársak munkáját, öltözködésükkel tiszteletben tartják az Egyetemen zajló szakmai munkát.

4.2. Tisztességes munka

Az Egyetem hallgatói nem élhetnek a jogosulatlan előnyszerzés semmilyen eszközével.

4.3. A károkozás tilalma

Az Egyetem hallgatói tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy az Egyetemnek sem fizikai, sem pénzügyi, sem hírnévbeli értelemben ne okozzanak kárt, tartsák be az Egyetem fegyelmi és kártérítési szabályzatában foglaltakat.

5 Az Egyetem minden polgárára vonatkozó előírások

5.1 Közreműködési kötelezettség

Minden polgár etikai kötelessége az Egyetem – alapító okiratban, küldetésnyilatkozatban, intézményfejlesztési tervben meghatározott – feladatainak végrehajtásában közreműködni és szem előtt tartani, hogy az Egyetem alapfeladata az oktatás, a művészeti és tudományos tevékenység.

5.2. Bírálati jog és kötelezettség

Az Egyetem oktatóinak, nem oktató munkatársainak, és hallgatóinak joga van az Egyetem működésével kapcsolatos, konstruktív kritika gyakorlásához, ugyanakkor valamennyi egyetemi polgárnak kötelessége a javaslatok és panaszok előterjesztésekor az Egyetem Szervezeti- és Működési Rendjében meghatározott eljárásrend betartása. A kritika nem jelentheti a másik egyetemi polgár emberi méltóságának megsértését.

5.3. Együtműködési kötelezettség

Az Egyetem oktatói, nem oktató munkatársai, és a hallgatók kötelesek jóhiszeműen, bizalommal, pontos információ- és adatszolgáltatással együttműködni az Egyetem céljai elérése érdekében.

5.4. Jó hírnév megőrzése

Az Egyetem oktatóitól, nem oktató munkatársaitól, hallgatóitól elvárható, hogy az intézményen belüli és kívüli tevékenységükkel és tanúsított magatartásukkal megőrizzék és fokozzák az Egyetem hazai és nemzetközi jó hírnevét, továbbá, tartózkodjanak minden, az Egyetem jó hírnevét bármilyen módon és mértékben csorbító tevékenységtől és magatartástól.

5.5. Plágium tilalma

Az Egyetem tiltja mások ötleteinek, tudományos eredményeinek, szövegeinek, szellemi alkotásának, művének forrásmegjelölés nélküli átvételét és sajátként való feltüntetését.

5.6 Infrastruktúra igénybevételének korlátai

Az Egyetem tiltja az egyetemi infrastruktúrának magánérdekből, üzleti haszonszerzés céljából ingyenesen történő igénybevételét.

Az Egyetem tiltja az egyetemi infrastruktúrának pártpolitikai célra, világnézeti agitációra történő igénybevételét.

5.7. Politikai tevékenység tilalma

Az egyetemi polgárok az intézményen belül pártpolitikai tevékenységet és pártpolitikai agitációt nem végezhetnek, politikai tartalmú propagandát nem folytathatnak, propagandaanyagot nem terjeszthetnek. A tanórákon, foglalkozásokon, próbákon az oktatóknak, tanároknak, hallgatóknak egyaránt tartózkodniuk kell a tananyagtól független pártpolitikai megnyilatkozástól. Politikai szerepvállalás esetén az egyetemi polgár köteles ügyelni arra, hogy

a) politikai aktivitását időben és térben határozottan különítse el oktatói, kutatói, hallgatói tevékenységétől,

b) ne keltse azt a képzetet, hogy az Egyetem valamelyik párt mellett elkötelezett,

c) ne csatlakozzon olyan csoporthoz, irányzathoz, mozgalomhoz, amelynek célja ellentétes az Egyetem küldetésnyilatkozatával, céljaival és érdekével.

5.8. Semlegesség és tolerancia követelménye

Az Egyetem nem elkötelezett egyetlen vallás, egyház vagy világnézet mellett sem, vallási és világnézeti kérdésekben semleges és toleráns. Erre a toleranciára és semlegességre köteles törekedni minden egyetemi polgár is.

5.9. Média megjelenések és nyilatkozatok követelményei az Egyetemmel összefüggésben

Az Egyetemet érintő konkrét ügyekről minden polgár csak saját hatáskörében, felelősségteljes módon nyilatkozhat, képviselheti véleményét. A sajtó részére az Egyetem képviselőjében csak az arra felhatalmazott személy adhat információt vagy nyilatkozatot.

Az Egyetem által kiadott nyilatkozatnak, közleménynek, hirdetésnek hiteles és pontos információkat kell tartalmaznia. A tartalmilag hamis, pontatlan vagy az Egyetemet kedvezőtlen színben feltüntető információ, reklám, közlemény közzététele tilos. Etikai vétséget követ el, aki közzétételt a fentiek szerinti tilalmazott módon hajtja végre.

6. Szexuális zaklatás és kapcsolódó fogalmak

6.1. Szexuális zaklatást követ el, aki egy másik egyetemi polgár nembeli integritását vagy intim szféráját megsérti, és amelyet az elszemvedő személy sértőnek érez és az általános megítélés szerint indokoltan annak érezhet. Amennyiben az egyetemi polgár a szexuális zaklatás bármely formáját magával, vagy környezetével kapcsolatban tapasztalja, jogosult panaszt tenni, ellenérzését határozottan kifejezésre juttatni, továbbá az egyetem Etikai Bizottságát felkeresni, etikai vizsgálatot kezdeményezni, az intézmény pszichológusához fordulni.

6.2. Fogalommeghatározások

6.2.1. **A szexuális zaklatás fogalma:** a zaklatás speciális formája, amelyben az emberi méltóságot sértő magatartás szexuális jelleget ölt. Szexuális természetű, nemkívánatos magatartás minden formája, amely szóbeli, vagy fizikai módon valósul meg, olyan céllal vagy hatással, amely sérti az adott személy méltóságát, és különösen amennyiben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy sértő környezetet teremt.

6.2.2. Példák a szexuális zaklatásra

- visszatérő módon sértő viccek, ugratások hangoztatása a másik szexuális orientációjával vagy a testével kapcsolatban
- fűttyentgetés, tapogatás
- a másik folyamatos, fenyegető követése, kukkolása (akár névtelenül, vagy telefonon, interneten bármilyen más eszközön keresztül)
- visszautasítás ellenére folytatott, ismétlődő szexuális ajánlattétel
- szexuális kizsákmányolás (például a másiktól készült intim természetű fotó, videó illetéktelen közzététele, felhasználása, vagy az azzal történő zsarolás)
- nem kölcsönös megegyezésen alapuló szexuális érintkezés, ide tartozik az is, ha korábban konszenzuális volt a szexuális kapcsolat, de az egyik fél kifejezte bele nem egyezését.

6.2.3. A szexuális zaklatás, mint diszkriminatív zaklatás: A sértett fél biológiai neme, szexuális orientációja, nemi hovatartozására utaló külseje és tulajdonságai (a hordozott, látható és nem látható elsődleges, másodlagos nemi jellegek, öltözködése, viselkedése, stílusa) miatt szenved el sértő és/vagy bántó és/vagy megalázó és/vagy félelemkeltő viselkedést az elkövető részéről. A zaklatás célja, vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

6.2.4. Megtorlásnak minősül az a magatartás, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget.

6.2.5. Zaklató környezet kialakítása: Szexuális zaklatásnak tekintendő olyan légkör, hangulat, fizikai környezet létrehozása vagy fenntartása, melyben a jelenlévő személyek emberi mivoltukban és/vagy nemi hovatartozásuk miatt sérülnek. Ez egyebek közt öltheti pl. a kinézetre tett – tartalmában szexuális utalásokat hordozó – megjegyzések, szexuális tartalmú célozgatások, a másik nemű vagy más orientációjú személyek képességeire, értékeire tett megjegyzések, nemük vagy nemi orientációjuk miatt megalázó tartalmú viccek, homoszexuális, nemi-erőszak viccek, gesztusok, grimaszok, nem kívánt – nem feltétlenül szexuális zaklatás megvalósítását célzó, vagy véletlenül feltüntetett, de szexuális tartalmú – érintések formáját.

6.3. Alaptalan állítás

A szexuális zaklatásra vonatkozó alaptalan állítás ellenkezik az Egyetem Etikai Kódexébe foglalt elvekkel, megvalósíthatja a hamis vád törvényi tényállását, amelynek alapján a megvádolt személy feljelentést tehet.

7. Az Egyetem Etikai Bizottsága

7.1. Az Etikai Bizottság az Egyetem eseti bizottsága, amely egy adott panasz vagy bejelentés kivizsgálására hozható létre.

Tagjai:

- a) az általános rektorhelyettes;
- b) az intézetek által delegált 1-1 tag;
- c) a doktori iskola által delegált tag;
- d) Hallgatói Önkormányzat (HÖK) által delegált tag;
- e) a kancellár képviselője;

7.2. Az Etikai Bizottság az emberi méltóság és alapvető emberi jogok, továbbá az Egyetem jó hírnevének megőrzése érdekében ellenőrzi az etikai normák megtartását, ezzel összefüggésben az Egyetem Etikai Kódexében foglalt feladatokat ellátja, így különösen az etikai normák megsértőjével szemben etikai szankciókat foganatosíthat az egyetemi nyilvánosság igénybevételével, továbbá javaslatot tehet az Egyetem vezetőinek fegyelmi eljárás lefolytatására.

7.3. Az Etikai Bizottság által foganatosítható szankció:

- írásbeli megrovás

7.4. Az Etikai Bizottság által foganatosítható intézkedések:

- az etikai vétséget elkövető oktató, nem oktató munkatárs felett munkáltatói jogkört gyakorló személy számára javaslat joghátrány alkalmazására,
- etikai vétséget elkövető hallgató intézetvezetője számára javaslat valamely joghátrány alkalmazására, kedvezmény megvonására, ide nem értve a fegyelmi szankciókat,
- fegyelmi eljárás kezdeményezése,
- az etikai vétséget elkövető eltanácsolásának, jogviszonya megszüntetésének kezdeményezése a rektortól, illetve a munkáltatói jogkört gyakorlótól

7.5. A Bizottság által folytatott eljárás folyamán keletkezett dokumentumok, információk bizalmasan kezelendők, azokról az érintetteket is csak a szükséges mértékben, az eljárás eredményes lefolytatását nem veszélyeztetve lehet tájékoztatni.

7.6. A Bizottság működésének részletes szabályait a Szenátus által jóváhagyott ügyrend tartalmazza.

Jelen Etikai Kódex a Szenátus által történő jóváhagyás napján lép hatályba.

Jelen Etikai Kódex hatályba lépésével a korábban elfogadott Etikai Kódex hatályát veszti.

Jelen Etikai Kódexet a Rektori Kabinet gondozza.

Jelen Etikai Kódex megtalálható a www.szfe.hu oldalon